

Η ενίσχυση ελληνικών ιδιωτικών άμεσων παραγωγικών επενδύσεων σε Κράτη των Βαλκανίων Παραδοχές και προβλήματα

Της κυρίας **ΕΛ. ΚΑΒΒΑΔΙΑ**

Α. Οι επιλογές

Η Ελλάδα, ως γνωστόν, ανέκαθεν είχε δεσμούς με τα Κράτη των Βαλκανίων, ακόμη και κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, κατά την οποία μεμονωμένοι Έλληνες άσκησαν επιτυχώς πλήθος οικονομικών δραστηριοτήτων εντός αυτών.

Οι σχέσεις αυτές διαταράχθηκαν κατά την περίοδο, τόσο των Βαλκανικών Πολέμων, όσο και κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετέπειτα, για λόγους των οποίων παρέλκει εδώ η αναφορά.

Οι πρώτες συστηματικές εκφάνσεις της επανάλληψης των επίσημων συνεργασιών εντοπίζονται κατά την δεκαετία του 1960, όταν υπογράφονται συνήθως με πρωτοβουλία της Ελλάδος με διάφορα Κράτη, (π.χ. Γιουγκοσλαβία), οι πρώτες Συμφωνίες μακροπρόθεσμης οικονομικής συνεργασίας και εμπορικών ανταλλαγών, ως επακόλουθο προηγηθέντων διμερών Συμφώνων περί «αβλαβών» οδικών διελεύσεων οχημάτων, σιδηροδρομικών συρμών κ.ά.

Με την πάροδο των καιρών, λόγω της χαλάρωσης της έντασης μεταξύ των δύο Συνασπισμών Ανατολικού και Δυτικού Κόσμου, κατέστη εμφανής η ανάγκη σύναψης διμερών Συμφωνιών μεταξύ Ελλάδος και επί μέρους Κρατών των Βαλκανίων ιδίως επί οικονομικών θεμάτων.

Οι εν λόγω Συμφωνίες, άλλοτε αμοτεροβαρείς, άλλοτε ετεροβαρείς για τα εμπλεκόμενα Κράτη, εθεωρήθησαν grosso modo ως επιτυχείς, και εάν σε αυτές προστεθούν και λόγοι Εξωτερικής Πολιτικής και διεθνών υποχρεώσεων της Ελλάδος, το επακολουθήσαν θεσμικό πλαίσιο συνεργασίας Ελλάδος/Βαλκανικών Κρατών περιλαμβάνει, τόσο ευθεία «εμπλοκή» του Ελληνικού Κράτους σε διμερείς οικονομικές συνεργασίες, (κυρίως παροχής δωρεάν βοήθειας), με τα εν λόγω Κράτη, όσο και συγκρότηση από την Ελλάδα πλέγματος διαδικασιών και μηχανισμών στήριξης οικονομικών δραστηριοτήτων Ελλήνων σε Κράτη των Βαλκανίων.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί, ότι, ιδίως, η «ευθεία» εμπλοκή της Ελλάδος στην κάλυψη ιδιωτικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Ελλήνων σε Κράτη των Βαλκανίων δεν έτυ-

χε της αυτής αποδοχής υπό των Ελληνικών Πολιτικών Κομμάτων, ωρισμένα των οποίων αντετάχθησαν στην ψήφιση των σχετικών ρυθμίσεων για σειρά λόγων, (ιδεολογικών, φόβου επίτασης της ανεργίας στην Ελλάδα κ.ά.).¹

Κύρια έκφανση, πάντως, των διαδικασιών και μηχανισμών στήριξης της εκτός Ελλάδος δραστηριότητας αποτελεί η θέσπιση από την Ελλάδα ειδικών ρυθμίσεων για την υπ' αυτής επιχορήγηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Ελλήνων, ασκούμενων στην Αλλοδαπή, (βασικώς σε Κράτη των Βαλκανίων).

Οι επιχορηγήσεις αυτού του είδους είναι κατ' αρχάς συμβατές, τόσο με την Ελληνική Έννομη Τάξη, (επί επιπέδου Συντάγματος και νόμων), όσο και με την υπερκείμενη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων.²

Σημειώνεται, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, επί σκοπώ προστασίας του υγιούς ανταγωνισμού εντός των Κρατών Μελών της, έχει εισαγάγει ειδικές ρυθμίσεις για τις κρατικές εν γένει ενισχύσεις, η δε Επιτροπή σε συνεργασία με τα Κράτη Μέλη εξετάζει διαρκώς τα καθεστώτα ενισχύσεων και παρεμβαίνει σε περιπτώσεις χορήγησης μη συμβατών ενισχύσεων.

Σύμφωνα με τι διατάξεις των Ενοποιημένων Συνθηκών θεωρείται, ότι συμβιβάζονται με τους Κανόνες περί Εσωτερικής Αγοράς οι ακόλουθες κρατικές ενισχύσεις:

Οι ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρος προς μεμονωμένους καταναλωτές, υπό τον όρο ότι χορηγούνται χωρίς διάκριση προελεύσεως των προϊόντων.

Οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών, που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα.

Οι ενισχύσεις προς την οικονομία ορισμένων περιοχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οι οποίες θίγονται από τη διαίρεση της Γερμανίας, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίες για την αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων, που προκαλούνται από την διαίρεση αυτή. Μετά την παρέλευση πενταετίας από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, δύναται να εκδώσει απόφαση για την κατάργηση αυτών των ενισχύσεων.

Πέραν άλλων δύνανται να θεωρηθούν, ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και οι εξής κατηγορίες ενισχύσεων:

Οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής αναπτύξεως περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση.

Οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας Κράτους Μέλους.

Οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφ' όσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο, που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.

1. Κατά την άποψη ωρισμένων Κομμάτων (π.χ. ΠΑΣΟΚ, Ν.Δ.) «τα Βαλκάνια συνιστούν την ενδοχώρα της Ελλάδος», ενώ κατά την εκτίμηση άλλων, (Κ.Κ.Ε., ΣΥΡΙΖΑ), η εκροή κεφαλαίων προς ενίσχυση Ιδιωτών Επενδυτών εκτός Ελλάδος είναι καταστροφική για την ελληνική οικονομία. Βλ. και Πρακτικά Συνεδριάσεων της Βουλής των Ελλήνων της 12ης Μαρτίου 1998, της 8ης Δεκεμβρίου 2004, της 18ης Ιανουαρίου 2011 κ.ά.

2. Βλ. σχεπικώς και: Β. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: *Ευρωπαϊκοί Αναπτυξιακοί Θεσμοί: Κρατικές Ενισχύσεις και Ιδιωτικές Επενδύσεις*. Αθήναι, Δεκ. 2008, σ. 48 επόμ.

Οι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς (υπό προϋποθέσεις), εφ' όσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην Ένωση σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον κ.ά.³

Β. Το νομικό κέλυφος

Τα σχετικά βασικά νομοθετήματα είναι τα εξής:

N. 2601/1998: Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της Χώρας και άλλες διατάξεις

Κατά την συζήτηση στην Βουλή του εν λόγω σχεδίου νόμου η (τότε) Κυβέρνηση ετόνισε σειρά λόγων για τους οποίους έπρεπε να συντάξει νέο αναπτυξιακό νομοθέτημα, υπεγράμμισε, ότι με τις διατάξεις του ενισχύονται στρατηγικοί τομείς της οικονομίας κ.ά.

Κατά την άποψη της (τότε) Αντιπολίτευσης, ιδίως της Μείζονος, το σχέδιο νόμου εισήγαγε συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού κ.ά.

Οι ειδικότερες ρυθμίσεις αυτού του νόμου για την ενίσχυση ασκουμένων υπό Ελλήνων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εκτός Ελλάδος έχουν ως εξής:

Επίσης υπάγονται στην ενίσχυση της επιχορήγησης του νόμου οι ακόλουθες επιχειρηματικές δραστηριότητες, που ασκούνται στην αλλοδαπή, από νομικά πρόσωπα, για τις επενδυτικές και λοιπές δαπάνες τους, όπως αυτές προσδιορίζονται για καθεμία δραστηριότητα:

α. Μεταποιητικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων, μόνο για ίδρυση παραγωγικών μονάδων. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μπορεί να εξαιρούνται της ενίσχυσης ορισμένοι κλάδοι ή υποκλάδοι της μεταποίησης.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

I. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

II. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

III. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.

IV. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου εργοστασιακού χώρου και μαζικής μεταφοράς προσωπικού, καθώς και αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.

β. Οι γεωργικές επιχειρήσεις θερμοκηπιακού τύπου, οι κτηνοτροφικές επιχειρήσεις εσταβλισμένου ή ημισταβλισμένου τύπου και οι αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας.

3. Πληροφορίες για άλλα συναφή θέματα βλ.: Δ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ: Ελληνικές επενδύσεις στα Βαλκάνια. Περιοδ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ. Αθήνα, τ.3/2001. Ε. ΚΑΡΑΦΩΤΑΚΗΣ: Οι Βαλκανικές Οικονομίες στο πρώιμο στάδιο μετάβασης 1990-1996. Αθήνα, 1999. J. A. BRISTOW: The Bulgarian Economy in Transition. Vermont, 1996. ΙΣΤΑΜΕ: Παρατηρητήριο Βαλκανίων: FYROM. Αθήνα, 2000.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

I. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

II. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

III. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.

IV. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου της μονάδας και μαζικής μεταφοράς προσωπικού, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών και προϊόντων.

V. Η αγορά του αναπαραγωγικού και πολλαπλασιαστικού υλικού που είναι απαραίτητο για την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της μονάδας.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας η ισχύς των οποίων διαρκεί δύο έτη από την έκδοσή τους, καθορίζονται οι Χώρες και οι συγκεκριμένες περιοχές αυτών, για τις οποίες έχει εφαρμογή η ως άνω διάταξη με την οποία προβλέπεται η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ορισμένες κατηγορίες επενδύσεων, που πραγματοποιούνται στις Χώρες και τις συγκεκριμένες περιοχές αυτών.

Επί των εν λόγω ρυθμίσεων διατυπώνονται οι ακόλουθες απόψεις:⁴

Η προβλεπόμενη επιχορήγηση στις εγκαθιστάμενες σε όμορα Κράτη επιχειρήσεις δε συσχετίσθηκε με την ενδεχόμενη επίδρασή τους, άμεση ή έμμεση στην ελληνική οικονομία, ιδίως στην ασκούμενη ήδη ομοειδή επιχειρηματική δραστηριότητα εγγύς των προς βορρά ελληνικών συνόρων.

Η προβλεπόμενη επιχορήγηση χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα, προφανώς ιδιωτικού δικαίου, δηλαδή σε εταιρείες οποιασδήποτε μορφής.

Η ρύθμιση αποκλείει *a priori* την αξιοποίηση αυτής της δυνατότητας από μεμονωμένους Έλληνες επιχειρηματίες μεσαίου βεληνεκούς.

Ο ενδεχόμενος αντίλογος, ότι ένα νομικό πρόσωπο, πάντοτε ιδιωτικού δικαίου στην προκειμένη περίπτωση, δηλαδή συνήθως εταιρεία όποιας δήποτε μορφής, (ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη, περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμη, συνεταιριστικού τύπου κ.α.) παρέχει προφανή εχέγγυα βιώσιμης επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεν αντισταθμίζει τον κίνδυνο να αξιοποιήσουν την παρεχόμενη ευχέρεια του νόμου αλλοδαποί υπήκοοι των Κρατών εγκατάστασης της επιχείρησης υπό τον μανδύα της εταιρείας, αφού θα είναι ανέφικτος εν πολλοίς ο έλεγχος της «οντότητάς τους».

Η παρεχόμενη ευχέρεια υπό του νόμου να υπαχθούν στις ρυθμίσεις του αδιακρίτως «μεταποιητικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων» εγκυμονεί τον κίνδυνο εγκατάστασης από την άλλη πλευρά των βορείων συνόρων της Ελλάδος τέτοιων επιχειρήσεων, ομοειδών με επιχειρήσεις εγκατεστημένες εντός του ελληνικού εδάφους και λειτουργούσες υπό δυ-

4. BA. Const. GE. ATHANASSOPOULOS, Vas. DELITHEOU: *Globalization and profits in the Balkans. THE BRIDGE/INTERN. HERALD TRIB. Grec./Cypr./Alb. 2006, p. 58.*

σμενέστερους όρους, (π.χ. λόγω ύψους καταβαλλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, μεγαλύτερου κόστους πρώτων υλών, κ.α.).

Η ορθότερη προσέγγιση του θέματος ίσως έπρεπε να περιλαμβάνει καταγραφή των εντός της ελληνικής επικράτειας λειτουργουσών εγγύς των βορείων συνόρων ειδών μεταποιητικών επιχειρήσεων, με σκοπό την προστασία των ζωτικότερης σημασίας για την ελληνική οικονομία εξ αυτών και επομένως την εξαίρεση από την υπαγωγή στις διατάξεις του νόμου επιχειρήσεων αυτού του τύπου, που θα εγκαθίσταντο από την άλλη πλευρά των βορείων συνόρων.

Η διάταξη περί κάλυψης της δαπάνης αγοράς καινούργιών μηχανημάτων κρίνεται αλυσιτελής, δεδομένου, ότι ο λόγος για τον οποίο Έλληνες Επιχειρηματίες «θα απεβιβάζονταν» σε όμορα Κράτη όταν το όφελος από το φθηνό κόστος εργασίας, στοιχείο το οποίο συρρικνώνει εκ της φύσεώς της η νέα τεχνολογία, λόγω μικρότερων απαιτήσεων «εμπλοκής εργαζομένων».

Δεν αξιολογήθηκαν προφανώς οι συνέπειες από την ενίσχυση μεταποιητικών επιχειρήσεων, γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου, κτηνοτροφικών επιχειρήσεων κ.α. επί της λειτουργίας αντίστοιχων επιχειρήσεων στην Ελλάδα και ιδίως στην Βόρειο Ελλάδα. «Η μετακίνηση» επιχειρήσεων αυτών των μορφών από τη Βόρειο Ελλάδα σε όμορα Κράτη και η αύξηση της ανεργίας στη Βόρειο Ελλάδα δεν πρέπει να θεωρηθούν τυχαία γεγονότα.

Τέλος, δεν ελήφθη υπόψη η πιθανότητα οι ιδιωτικές επιχειρηματικές δραστηριότητες Ελλήνων σε Κράτη των Βαλκανίων να προσέκρουαν «στην εσωστρέφεια» και «στην κλειστοφοβία» αυτών των Κρατών, ελλείψει «κουλτούρας» οικονομίας της αγοράς ή ακόμα σε διάφορες άλλες μορφές εμποδίων, όπως π.χ. το σύστημα απονομής δικαιοσύνης στα Κράτη υποδοχής, (το οποίο εν πολλοίς «αγνοήθηκε» κατά την πορεία του εγχειρήματος από τους Έλληνες Επενδυτές, μέσω της προσφυγής τους στο θεσμό της διαιτησίας,⁵ θεσμό ο οποίος τους ήταν γνώριμος αφού ισχύει και στην Ελλάδα από μακρού χρόνου).

N. 2996/2002: Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (Ε.Σ.Ο.Α.Β.)

Με τον εν λόγω νόμο προβλέπονται τα εξής για τις ενισχυόμενες εξ Ελλάδος επιχειρηματικές δραστηριότητες Ελλήνων σε άλλα Κράτη:

Στο Ε.Σ.Ο.Α.Β. είναι δυνατόν να εντάσσονται για να χρηματοδοτηθούν παραγωγικές επενδύσεις, άρθρο 3 του Ν. 2601/1998.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (άρθρο 4 του Ν. 2601/1998) είναι δυνατόν να καθορίζονται, κατά παρέκκλιση των λοιπών διατάξεων αυτού:

- Ο χρόνος υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής.
- Τα κριτήρια βαθμολόγησης, σε συνδυασμό με τους στόχους και τις προτεραιότητες του αντίστοιχου προγράμματος.
- Η διαδικασία και τα Όργανα ελέγχου των επενδύσεων.

5. Βλ., μεταξύ άλλων: Β. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: *Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα*. Αθήναι, 1996, σ. 115 επόμεν. Ο.Η.Ε.: *Συμφωνία περί ρυθμίσεως των σχετιζομένων προς τις επενδύσεις διαφορών μεταξύ Κρατών και υπηκόων άλλων Κρατών*. Ν.Υ., 1996. Ο.Ε.Κ.Δ.: *Centre International pour le reglement des differents relatifs aux investissements*. Paris, 2001.

- Ο τρόπος καταβολής των ενισχύσεων.
- Κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
- Η παράγραφος 5 του άρθρου 7 του Ν. 2601/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

- Για την υπαγωγή στην ενίσχυση επιχορήγησης του νόμου αυτού των επενδύσεων, που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του Ν. 2601/1998 δε λαμβάνονται υπ' όψη κριτήρια των περιπτώσεων β', γ' και δ' της ανωτέρω παραγράφου. Η υπαγωγή κάθε επένδυσης γίνεται αφ' όσον αυτή κρίνεται βιώσιμη σύμφωνα με τα κριτήρια της περίπτωση α' της ανωτέρω παραγράφου.

Όταν η Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998 εξετάζει επενδυτικές προτάσεις για υπαγωγή στο Ε.Σ.Ο.Α.Β., στη σύνθεσή της μετέχει ο Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, δύο Υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Εξωτερικών των δύο ανώτατων βαθμών της ιεραρχίας, καθώς και ένας Εκπρόσωπος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων ιδιωτικών επιχειρήσεων λαμβάνονται υπ' όψη οι στόχοι και οι προτεραιότητες του αντίστοιχου Προγράμματος Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας.

Το ύψος των πιστώσεων που τίθενται στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων για τη χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων στο πλαίσιο του Ε.Σ.Ο.Α.Β., προβλέπεται σε έκαστο Πρόγραμμα Διμερούς Οικονομικής Συνεργασίας και αποτελεί μέρος των πόρων του άρθρου 5 του παρόντος νόμου.

Μέσω του Ε.Σ.Ο.Α.Β. έχουν διατεθεί μέχρι τις αρχές του έτους 2009 106.800.000 ευρώ για συγχρηματοδότηση ιδιωτικών άμεσων παραγωγικών επενδύσεων σε Κράτη των Βαλκανίων.⁶

Ν. 3219/2004: Τροποποίηση του Ν. 2601/1998: Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της Χώρας και άλλες διατάξεις.

Οι κυριώτερες διατάξεις περί επενδύσεων στην αλλοδαπή έχουν ως εξής:

Στο καθεστώς ενισχύσεων του Ν. 2601/1998 για την πραγματοποίηση επενδύσεων του άρθρου 3 παρ. 2 στην αλλοδαπή υπάγονται μόνον οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 70/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12.1.2001.

Δεν υπάγονται στο ανωτέρω καθεστώς επιχειρήσεις η παραγωγική δραστηριότητα των οποίων επηρεάζει αρνητικά αντίστοιχη δραστηριότητα η οποία ασκείται στην Ελλάδα με συνέπεια την μείωση της απασχόλησης και την μείωση των εξαγωγών, καθώς και επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν διακόψει ή μειώσει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στην Ελλάδα κατά τα αναφερόμενα στην επόμενη παράγραφο, στο χρονικό διάστημα της τελευταίας τριετίας πριν από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

Οι φορείς επενδύσεων στην αλλοδαπή, οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς ενισχύσεων του Ν. 2601/1998, δεν επιτρέπεται να διακόπτουν ή να μειώνουν με οποιονδήποτε τρόπο την τυχόν άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα που ασκείται από τους ίδιους ή μέσω συνδεδεμένων με αυτούς επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Ως μείωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας νοείται και η μείωση των θέσεων εργασίας.

6. Ειδικότερα στοιχεία περί Ε.Σ.Ο.Α.Β. αποτελούν αντικείμενο άλλου αυτοτελούς κειμένου.

Ως συνδεδεμένη επιχείρηση νοείται κάθε επιχείρηση η οποία μπορεί να ασκήσει κυρίαρχη επιρροή σε άλλη επιχείρηση ή υπόκειται στην κυρίαρχη επιρροή μίας άλλης επιχείρησης λόγω ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν. Η κυρίαρχη επιρροή τεκμαίρεται όταν μία επιχείρηση έναντι μιας άλλης επιχείρησης, άμεσα ή έμμεσα:

Κατέχει την πλειοψηφία του καλυφθέντος κεφαλαίου της επιχείρησης ή

Διαθέτει την πλειοψηφία των ψήφων που συνδέονται με τα μερίδια τα οποία εκδίδει η επιχείρηση, ή

Μπορεί να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης.

Κατάλογος συνδεδεμένων επιχειρήσεων, που τυχόν υπάρχουν, επισυνάπτεται στην αίτηση υπαγωγής.

Από της υπαγωγής και επί μία πενταετία από την έκδοση της απόφασης πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας εάν διαπιστωθεί παράβαση των υποχρεώσεων των παραγράφων 1 και 3 ή απόκρυψη τέτοιων παραβάσεων, ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και επιστρέφεται το σύνολο ή μέρος της τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής του άρθρου 8 του Ν. 2601/1998.

Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 2601/1998 και των διατάξεων του Ν. 2996/2002 (ΦΕΚ 62Α'), καταλαμβάνονται από τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του παρόντος νόμου και δεν διέπονται από τις λοιπές διατάξεις αυτού.

Το άρθρο 6 αναφέρει τις υποχρεώσεις ενισχυόμενων επιχειρήσεων καθώς και τις συνέπειες μη τήρησής τους.

Ν. 3299/2004: Κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση

Ο νόμος κατήργησε τις περισσότερες από τις διατάξεις του Ν. 2601/1998 της προηγούμενης Κυβέρνησης, (αλλά διετήρησε σε ισχύ πολλές Υπουργικές Αποφάσεις σχετικές με την εφαρμογή του), προέβλεπε την έκδοση νέου νόμου (διαδόχου του) σε εύλογο χρόνο καθώς και την έκδοση πολλών (νέων) Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.⁷ Ακόμη, εισήγαγε σειρά νέων ρυθμίσεων, όπως π.χ. την άρση της διάκρισης παλαιών και νέων επιχειρήσεων σε σχέση με τις νέες διατάξεις, που τους παρέχουν την δυνατότητα να υπαχθούν σε αυτές και να εισπράξουν διάφορα είδη ενισχύσεων, την επιδότηση του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων νέων θέσεων εργασίας κ.ά.

Ο νόμος δεν περιελάμβανε νέες μορφές παρεμβάσεων π.χ. των Περιφερειών στον τομέα των ιδιωτικών επενδύσεων, όπως π.χ. σύσταση Εταιρειών Περιφερειακής Ανάπτυξης, κατά τα δυτικά πρότυπα, παρά τις περί του αντιθέτου προεκλογικές εξαγγελίες των συντακτών του.⁸

Συνέχεια σε επόμενο τεύχος

7. Βλ. μεταξύ άλλων και: Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Ιδιωτικές επενδύσεις πέραν της ευμερείας των αριθμών: Καινοτόμες ρυθμίσεις και αιτελείς επιγαμίες. Εφημ. ΗΜΕΡΗΣΙΑ. Αθήναι, 2 Ιανουαρίου 2005, σ. 66.*

8. Για τις Εταιρείες Περιφερειακής Ανάπτυξης, όπως αυτές λειτουργούν σε διάφορα Κράτη (π.χ. Βέλγιο, Ιταλία, Σουηδία) βλ.: Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμος Γ'. Αθήναι, 2005, σ. 262 επόμ.*